

K

K₁₃ 28

Jovan Jovanović Zmaj

DIETKY - KUIETKY,
UTÁČATKÁ A ROZLIČNÉ ZVIERATKÁ

K₁₀ 100 K₁₃ 28

Detišké knihnice
16

K 109

Jovan Jovanović - Zmaj

*Dietky,
kvietky, vtáčatka
a rozličné zvieratka*

Petrovec — 1952

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Д. И. Бр. 9024

Bocian

Priletel bocian z diaľavy,
nesie nám jari pozdravy:
pozdravy, dieťa malebné,
rozdáva kvety farebné.

Spievajú vtáčky na stromoch,
tešia sa ľudia po domoch.
Spievajte vtáčky, spievajte!
Tešte sa deti a hrajte!

Do hory...

Do hory sa deti majme,
hora šťastím zas ožila,
svoju krásnu, štedrú náruč
dokorán nám roztvorila.

Do hory sa deti majme,
jar nás vábi, hora volá,
nežné listie kryje stromy,
hebká tráva dookola.

Do hory sa deti majme,
je tam slnca, je tam vzduchu,
slobodne sa rozohrajme,
nech je hora plná hluku!

Jarná pieseň

Včelička bzučí,
vetríček fučí,
potôčik v lese
hrdo sa nesie,
vinič sa vije,
rosa ho myje,
vtáčatka malé
spievajú stále
a lesík blízky
rozvíja listy.
Všetko omládza:
jar k nám prichádza.

Slniečko krásne
končiare zažne,
na Fruškej nám Hore
úsvitom zore —
kam sa len hneš,
tam krásu zrieš!
Všetko omládza:
jar k nám prichádza.

V tráve, pri ceste,
hyacint kvitne
a dáky mravec
za prácou lipne,
aj svrček svieži
po tráve beží
a takto slávi
budenie jari.
Motýlik letí
s kvetov na kvety
a čo sa plazí
za žitím baží.
Všetko omládza:
jar k nám prichádza.

Hľa, malé deti,
pomedzi kvety
krásne sa hrajú
a radosť majú —
blažené deti!
Šťastie sa rodí
kadiaľ jar chodí!

Dážď

Padaj, padaj
daždík, padaj!
Blažením je tvoja voda,
ožije nám zas príroda.

Padaj, padaj
daždík, padaj!
Zalej kvety,
tie na roli,
aby ešte
krajšie boly.

Padaj, padaj
daždík, padaj!
Aj potôčik
čaká teba,
bo mu bystrej
vody treba.

Malý jazdec...

Hió, hió, štyri nohy.
meravé ste celkom!
Hió, hió, na cestu sa
po tom svete veľkom!

Z ručníka som spravil sedlo,
a z motúza uzdu,
na krivani bíčik hrdý
verne koná službu.

Čože si mi ty za koňa,
nechceš nohou dupkať.
Ó, čo by ťa hanba zjedla,
keď sám musím cupkať!

Mača

Ja som mača malé,
čo si mravčí stále
hore na povale.

Stojím, stojím, stojím
a stále sa bojím,
že odkiaľsi vyjde
dáka veľká myš.

Mohla by ma nabiť,
možno, že aj zabiť,
ťahat ma za fúzy,
ako za motúzy.

Ale nech tak príde
ku mne mýška malá,
s tou by moja labka,
čo tak milo chrapká,
rada sa ihrala!

Rozhovor s mačafom

Cicúška,
micúška,
podžie rýchlo sem —
uhádni,
ak môžeš,
čo ti podať chcem!
Kocku cukru od včera,
to ti bude večera.

„Cukor?
Večera?
Nie mi je to zvykom.
Môžeš si ho
podeliť
s tvojim kanárikom.
Pre mňa je zas útecha
plný hrnček mlieka.“

Vietor

Ja som vietor, dvíham prach,
či nemáte deti strach?

Raz som dieťa, s vami hrám sa,
po pažiti prechádzam sa
raz som víchor, šuhaj zlobný —
pádim, bežím cez kraj plodný,
niekdy letím ako šarkan,
raz som vánok, raz som orkán.

Zatvorte si okná, dvere,
kým som skrytý v svojej diere!

Ja som vietor, dvíham prach,
či nemáte deti strach?

Hľa, čo sme dožili

Kto to beží od moriaka,
ako od sto čertov?
Ach, to Jura bubeníka
moriak ženie cestou.

Aká smutná to hodinka,
hľa, čo sme dožili,
aby Jura bubeníka
aj moriaci bili!

Jahňa

Jahňa blačí: mé, mé, mé!
A ja vravím: smie, smie, smie!
Smie si skákať po pažiti,
keď ho taká vôľa schytí,
smie si ľahnúť, smie aj vstať
a samopaš vystrájať.
Smie sa napiť bystrej vody
a užívať dar slobody,
smie sa váľať po tráve,
i zadriemnuť v húšťave,
smie si hryzkať sviežu trávku,
ale nesmie stratiť hlavu
a ďaleko zablúdiť,
ako toto jahňa malé,
čo si blačí neustále:
mé, mé, mé; má, má, má,
kde si matka, nájdí ma!

Rozbité vojsko

Laka, Ráka
a brat Rákov,
namyslený Náka,
doriastli už za vojakov —
postava im taká:
v údoch cítia veľkú silu,
čo ich napred hýbe,
len odvaha, škoda veľká
akosi im chýbe.

pred husami utekajú
jak zbabelci praví.

Dolný obraz znázorňuje
dobrodružstvo malé:
prach do výšky vystupuje,
ako oblak, stále.
Láka, Ráka
a brat Rákov
namyslený Náka,
čo doriastli za vojakov
lenže prázdnej hlavy,

Veverica

Ochochó! Do diaľky!
Či niekto je ľahký,
jak čo som ja?
Iste nie! Hľa!
Raz letím doprava,
raz zasa dokriva,
okamih a už som,
so stromu na zemi,
okamih a už som
v konárov tieni.
Len ešte jeden skok!
Kto skočí na ten bok?
Kto smie?
Tak stále, jak vo sne,
deň za dňom, rok čo rok,
bez kridel uháňa,
stále sa preháňa,
cez priestor sinavý,
neznajúc únavy.
Rýchlo a bez strachu,
od rána do mraku...
Zelená hora, zelený les,
dnes je tu slávnosť, veselosť, ples.

Spievajte vtáčkovia skvostní:
škovránky, slávici, drozdi!
Ja zasa rozkošne zaplesám,
ukážem ako to znám
a vďačne všetko vám dám!
Ja nie som vtáča — prepelica.
moje je meno — veverica,
Veverica stále skacká.
zdá sa byť jak páper ľahká.
Poľovníci keď sem zájdu,
bežte vtáčky, mňa nenájdu.
Ja viem jak sa skrývať má:
bežím hore, vpravo — vľavo,
rýchle, ľahko, bystre, živo:
popod skaly, cez korene
do skrýše ma niečo ženie.
Odtiaľto už veľmi rýchle
nájdem sa vo svojom sídle,
tu si trochu oddýchnem
a potom von nakuknem.
Poľovníci darmo chodia:
Kde je, kde je?
Isteže ma nájdeš strýčko,
je, je!

Raňajky

„Dobré ráno, cap bradatý,
už sú ti preč driemoty?
Či si sa už aj vyskákal?“
Veru som dosť času mal!
„A či by ti dobre padlo
niečo dobré pod zuby?“

A ja, ja, no, no, no,
veru mi je nie jedno!
Žalúdok mám prázdny!
ukrutne som hladný!

„Viem to dobre, hladoš veľký,
že ty nemáš pre žalúdok
nikdy stravy zadosť.
Ale odhoď stranou smútok,
bo som našiel tri trávy —
tu máš, ty cap pažravý.
Z ruky trávy vyberaj,
len sa dobre prizeraj,
aby si sa nezabudol,
prst mi nepohrýzol,
lebo potom, ako nič,
veľmi špatne pochodiš!“

Mačka a pes Bundáš

Predo dvere mačka sadá,
zodpovedné miesto hľadá,
chvostom kýva,
pohadzuje
a stále sa
oblizuje.
K vode nechut neskryva
a predsa sa umýva,
jazyk jej je uterák —
pomáha si ako-tak!
Bradu, fúzy zahladí,
labka hrebeň nahradí.
Už je vyumývaná
pekne vyčesaná
a čo teraz?
Teraz oči zažmúri,
a tvár sa jej zachmúri,
niekoľko ráz
z chuti zívne,
vystrie telo, hlavou kývne
a zle prejde muška malá,
čo sa ku nej zatárala.
Potom hlavu na zem kladie,
zdá sa ti, že pradie.
A skutočne pradie.
Deti na ňu hľadia, prechádzajúc tade.
Lež tu ho máš,
prišiel aj pes Bundáš!
Uprel na ňu svoje oči,
dívajú sa zoči-voči,
Bundášovi srst sa ježí,
lež mačka nebeží.
Bundáš šteká, už sa zlobí,
lež mačka si nič nerobí:
„Nech len šteká, hubuje,
možno, že mu zunuje!“
Ale Bundáš zvalu hľadá:
hav, hav, hav, hav, hav!
Lež mačka je nebojácna

a odpovie: Mňau!
Potom zrazu napred skočí,
hnev ju celú zachváti,
strašne sa jej svietia oči
a chvost sa jej zakláti.
Hľa, tu súboj pravý.
Kto je zbehlý
a odvážny,
z neho vyjde zdravý.
Nech len príde, kto má chuti,
moje nechty skúsi!
Jaj či vedia silne škriabať!
A psa počne mraziť.
Nech ho mrazí, nech sa striasa,
zohreje ho moja pláca.
Potom na krk skočí,
s pazúrmí do očí
a silne ho šklbe, škriabe
a po ňom si šliape.
Keď už prijal zaúch dost,
ovisol mu jaksi chvost,
z očí množstvo slz mu padá
a záchranu v prosbe hľadá.
Mačka toto zbadá, —
predo dvere sadá.
Zvíťazila na súboji,
iste sa jej Bundáš bojí,
preto naňho viac nehľadí
a labkou si fúzy hľadí.
Umyla sa, očesala
a pradie jak započala.
Bundáš z tejto lekcie
poučenie našiel —
veď sa tá nežartuje!
Pod morušu zašiel.
Pod morušou Bundáš leží,
srsť sa mu už viac neježí,
krv mu síce premoká —
mohol zostať bez oka;
dobré ešte prešiel —
to psovi neškodí!

Vrabec a mačka

„Kdeže stráviš, vrabček, zimu?“
spytuje sa mačka chytrá.

„Tuto, tade
tuná, všade!“
odpoveď znie vrabca bystrá.

„Kamže pôjdeš dnes na obed?“ —
spytuje sa mačka chytrá.

„Vedľa domu, —
na vrch stromu.“ —
odpoveď znie vrabca bystrá.

„A kdeže máš vrabček nocľah?“ —
spytuje sa mačka chytrá.

„Čo ťa po tom? —
Tam za plotom.“ —
odpoveď znie vrabca bystrá.

„Či vieš prečo chcem to vedieť?“ —

„Že si mačkou, — a ja vtákom!“

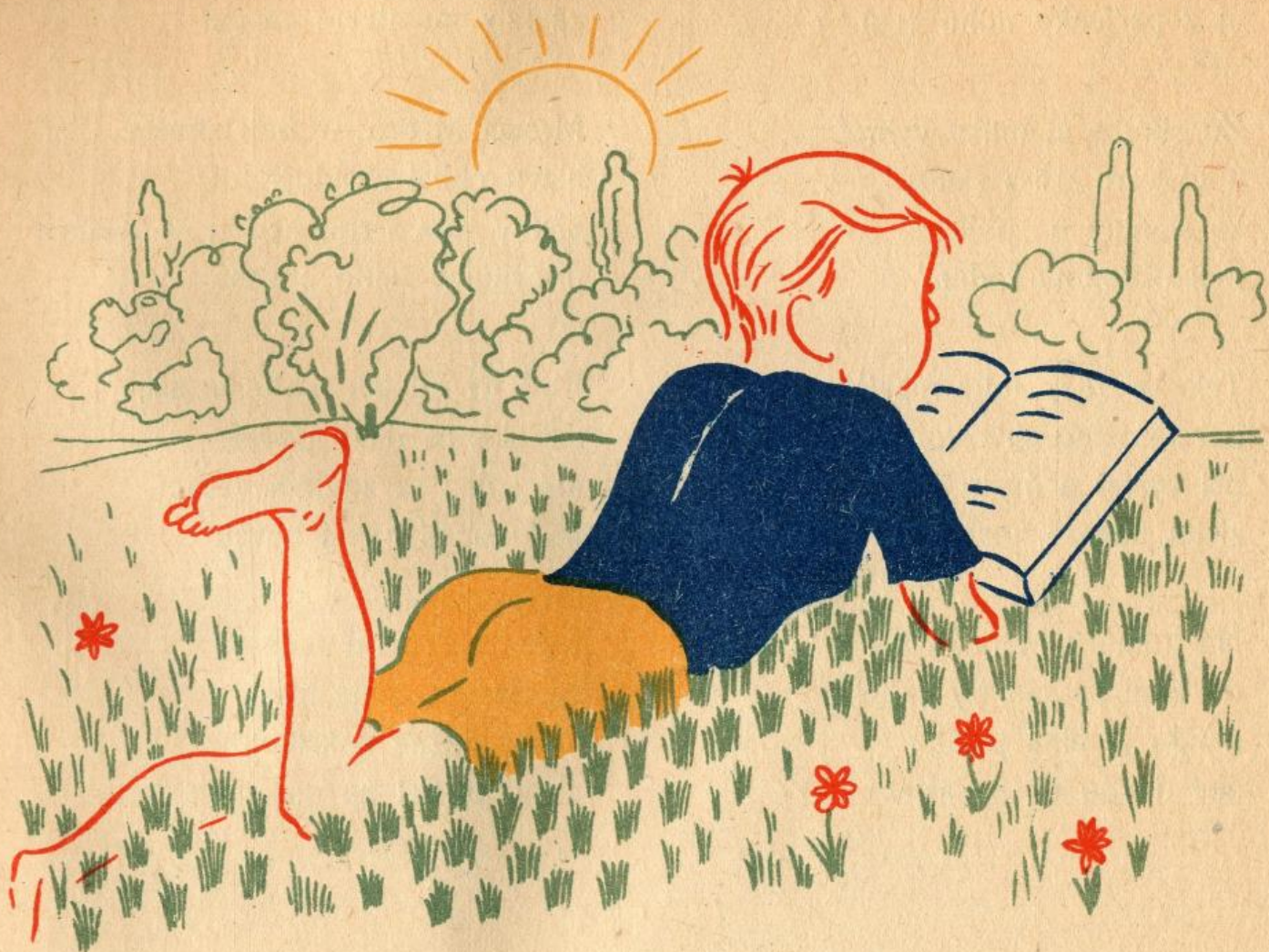
To vyriekol
a utiekol —
mačka smutným mihla zrakom.

Útulné miesto

Potok prúdi, vetrík blúdi
z krovia pokoj vane, —
aké krásne je to miesto
pre čítanie.

Keď prečítaš rozprávočku,
lebo článok dáky,
zdvihneš hlavu — a nad tebou
vyspevujú vtáky.

V tvojom vnútri taktiež niečo
krásnou piesňou zvučí,
ani nevieš prečo šťastím
duša chvieť sa musí.

Márko v nevoľi

Na mene nič nezáleží,
menoval sa Márko,
práve takto, jak udatný,
náš kráľovič Márko!

Kráľovič bol junák veľký,
junácky sa chovať znal
a náš huncút, kocúr Márko,
všetkých vôkol okrádal.

Ujedal si z nášho syra,
aj smotánku našiel bielu,
klobásu nám taktiež zjedol,
aj z pečienky nohu celú.

Zo skryne si mäso vybral
a to veru mäsa zadost',
zo slaniny na polici
mal ohromnú radosť

Telo pružné, nohy mäkké,
bezstarostne chvostom kýva,
oči bystré a ňuch skvelý,
zistia kde sa koristiť skrýva.

Na komoru Márko čiha,
do komory rád by zašiel
a táto je plná jedál,
aké dávno už nenašiel.

A pozriže, radosť veľká,
svitol preňho šťastný deň,
otvorené njáde dvere,
— skutočnosť to a či sen?

Razom Márko k dverám príde,
ohliadne sa — vidí niekto?
vietor zfúkne, dvere buchnú,
Márko zmrvkne: Čože je to?

Čo by bolo? — zlodej chcel byť,
lež teraz má toho dosť,
kocúr Márko špatne prešiel,
zavrzly mu dvere chvost.

Mrauči Márko — bolí strašne,
hlavu obľial chladný pot,
nieť v tom žartu, keď je v dverách
pricvikaný takto chvost.

Kiež by ho tak nikto neznal,
lež ako na dáky povel,
nie jeden sa zdvihol vrabec,
na nešťastí by si hovel.

Jeden skáče od radosti,
vesele mu zneje hlas,
druhý vážne dokrikuje:
„Vari prišiel na psa mráz!“

Iný vraví: „Strýčko Márko,
podže bližšie, ja som tu!“
Druhý sa mu iba smeje;
tretí kričí: „Juchuchu!“

Jeden zasa takto vraví:
„Čo by som ho ľutoval!
Má pol chvosta dnu v komore —
čo si žiadal, boh mu dal.“

Aj dlhšie by o tej veci
mladé vrabce plietly smiech,
keby nebol starý prišiel
a povedal: „To je hriech!“

Aj zloducha treba šetriť,
keď v nevoľu upadne,
nechajme ho nech sa kaje
a my poďme, kde kto vie!

Skorec

Nie som žiačik, ani dieťa,
veselosť však so mnou lieta.

Neraz ste ma stretli v poli,
ale vždycky v dobrej vôli.

Neznám starosť, ani žiale,
spokojný som neustále.

Rád mám ľudské úvahy,
veselej som povahy.

Neviem spievať podľa nôt.
Aj bez nich sa obísť môž,
ale spievam rýchle, ľahko,
podľa taktu,
pekne, hladko,
raz tak ako lastovička,
alebo jak drozd keď píska,
ako slávik, keď zachripne,
na kriku v noci zatichne,
raz ako keď dvere škripu,
alebo polievku chlípú,
ako čo si para sipí,
keď polievka z hrnca kypí.

Ach, huncút som od hlavy po päty,
zasmejte sa z chuti na mne, deti.

Štvorený som pre strážnika
vinohradov mnohých,
lenže ľudia, škoda veľká,
nectia si vlôh mojich.
Nájdu starca lenivého,
chromého a šedivého,
ktorý ťažko kráča,
lež podiel odnáša.

Ja by som si len ujedal,
strapec hrozna by nepredal,
čestné moje slovo!

K obaračke sa chystáte,
či ma na ňu zavoláte?

Hľa, tu moje slovo máte,
že by som rád prišiel,
ukázal čo znám.
Len ma iste zavolajte!
Bo ak na mňa zabudnete,
— prídem ta aj sám.

Kačacia škola

Veru je to pravda
— nie len povedačky —
otvorili školu
pre maličké kačky.

Všetky kačky malé
do tej školy prišli,
pekne dľa poriadku
na lavice vyšly.

Potom káčer starý
delil kalamáre
a na svoje oči
dal si okuliare.

V protokule veľkom
predtým niečo čítal
a pri tom sa všetky
na ich mená pýtal.

Veru je to pravda,
— nie len povedačky —
kačky boli teraz
jeho prvé žiačky.

Potom vstal od stola,
po triede si kráčal
a dôstojným tónom
vyučovať začal.

Učil ich tak učil,
aj prútom aj slovom,
všetkému čo píše
v šlabikári novom.

Učil ich tak učil,
od stredy do piatku,
lenže nevedely
viac jak na počiatku.

Daromne sa mučil,
trudil do únavy,
nič nepochopily
ich maličké hlavy.

Káčer spravil všetko,
čo sa spraviť dá,
kačky však vedely:
len gá, gá, gá, gá!

Slnce a vietor

Vychvaľoval vietor všade
svoju moc a svoju silu,
aj slncu raz pod nos hodil:
„Silnejší som v túto chvíľu!“

„Nie si silný“ — povie slnce, —
„iba chvastúň, čo sa pýši!“
„Silnejší som aj od teba!“ —
ďalej svoje vietor kričí.

Aby sa viac nehádali
pre chvastúnstvo a pre pýchu,
rozhodli sa, že vyriešia
vzniklý spor hneď, kludne v tichu,

„Vidiš dolu pocestného,
čo si kráča vedľa Sávy?
Dokážme si, kto mu prvý
strhne čiapku dolu s hlavy!“

Napne vietor svoje mechy,
celou silou fúka, duje,
pocestný si čiapku drží
a na uši natahuje.

Keď nadarmo vietor fúkal,
celú silu v mechy vložil,
usmialo sa slnce milo
a pocestný čiapku složil.

Anička záhradníčka

Kam len pozrieš,
všade
divy.
Hľa, aj tento
dážď čo prší,
či je blázon,
keď sa leje,
ale razom
len čo malá
záhradníčka,
usilovná
robotníčka,
Anička si
kantu berie
a záhradku
polieva.

Padaj, daždík,
padaj s neba,
ale vtedy
keď ťa treba:
keď Anička
záhradníčka
lenivá je
robotníčka
a hoc slnce
pôdu zhrieva,
bezstarostne
doma spieva
a záhradku
nepolieva!

Zimná pieseň

Zima, zima, — no a čo je,
veď tá predsa nie je ľvom!
Zima, zima, — nech si hovie,
nestraší nás vetra ston!

Von sa majte, kto ste zdraví,
kde si veje hustý sneh,
hľa, tam navial vyše hlavy,
lež mne je to len na smiech.

Čo mi môže zima spraviť,
čo mi môže, čo mi smie?
Iba trošku noštek zfarbiť,
a nič viacej, to sa vie!

Sestra Terka, nepostávaj,
zaženieme zimu, chlad,
iba trochu pozor dávaj,
bo je klzky tento ľad!

Ako rýchlo uháňame,
jak je krásny tento let;
od únavy neklesáme, —
náš je teraz celý svet!

Z noštekov nám para fučí,
sme jak malý „ajzlibán“,
veľkú radosť máme v duši,
pokým vietor dudle nám.

Na ľade

Na nohách sú korčule,
dolu ľad je hladký,
uháňame, pádime,
život nám je sladký.

Krásne je tu, veselo,
každý v duši spieva,
nos je trochu červený,
koho to však hnevá?

Jeden beží jak strela,
opisuje kruhy,
vedľa neho podáva
svoju zbehlosť druhý.

Na nohách sú korčule,
všade radosť vládne,
tu sa žije veselo
pokým sa nespadne.

Jazdec

Možno by aj jazdiť vedel,
na tátoši pekne sedel,
lenže pre tú vážnu chvíľu
veľmi mnohé veci chýbu:
treba tátoš na jazdenie,
treba sedlo na sedanie
a ostrohy na bodanie,
popruhom ho treba stiahnuť,
silnou uzdou nad nim vládnuť,
treba vôľa, nemať strachu —
a okolie necháš v prachu!

Čo vidím

Malé deti, — malá loďka, malé more, —
malý sťažeň, tiež aj plachta na ňom hore.

Malý vietor, — malé vlny, — malé muky, —
kormidlo je taktiež malé, — malé ruky.

Všetko malé, — ako dáka hračka malá.
Keď je také, nechže je aj báseň malá.

Vrabec v zime

Ja som vrabec, ľudia znajte
a za zlé mi to nemajte,
že pred vaše dvere kročím
a niečo si prosím!

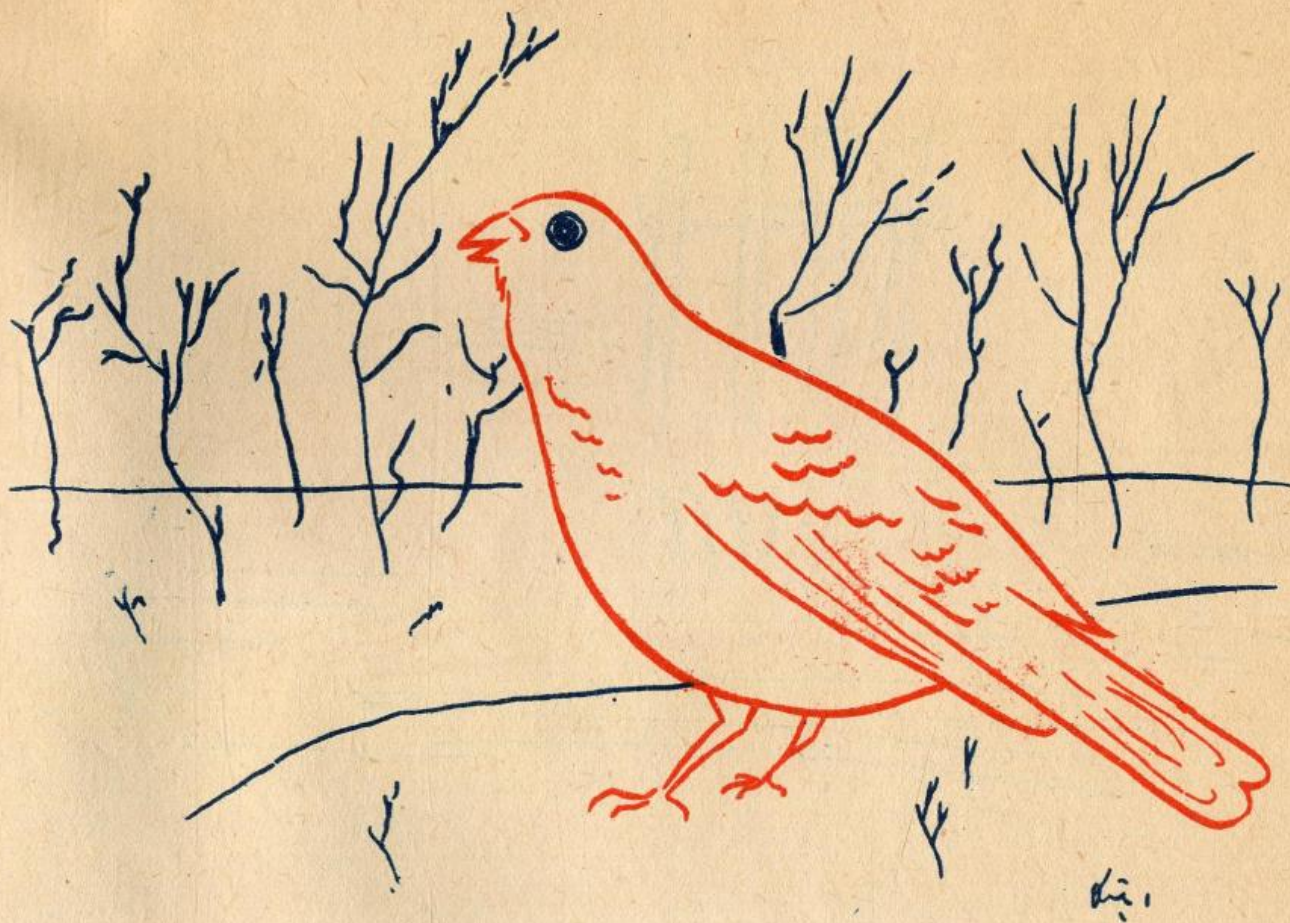
Ja neprosím peniaz veľký
z vašej peňaženky,
pohodte mi dáke zrno,
ktorých máte plno,
omrvinku z vášho chleba,
viacej mi netreba.

Dajte zprava, dajte zľava,
strašne sa mi točí hlava
a škŕkajú črevá —
už sa mi nespieva!

Omrvinka s vášho stola
radosťou by pre mňa bola.

Keď po zime jar zas príde,
pomoc sa vám moja zide
a či viete aká?

Zachránim vám vaše sady,
zelené záhrady.
Húsenice, červy,
neúprosne zničím,
bo sa každoročne
v tej robote cvičím.

Beľo

Beľo, Beľo, belavý,
bežíš ako bezhlavý.
„Nebojácne uháňam,
strach vlkovi naháňam!“

A či by som uhádol,
prečo si tak chvost stiahol!
„Čo sa pýtaš? Že chvost? Ach!
Lebo mám pred vlkom strach!“

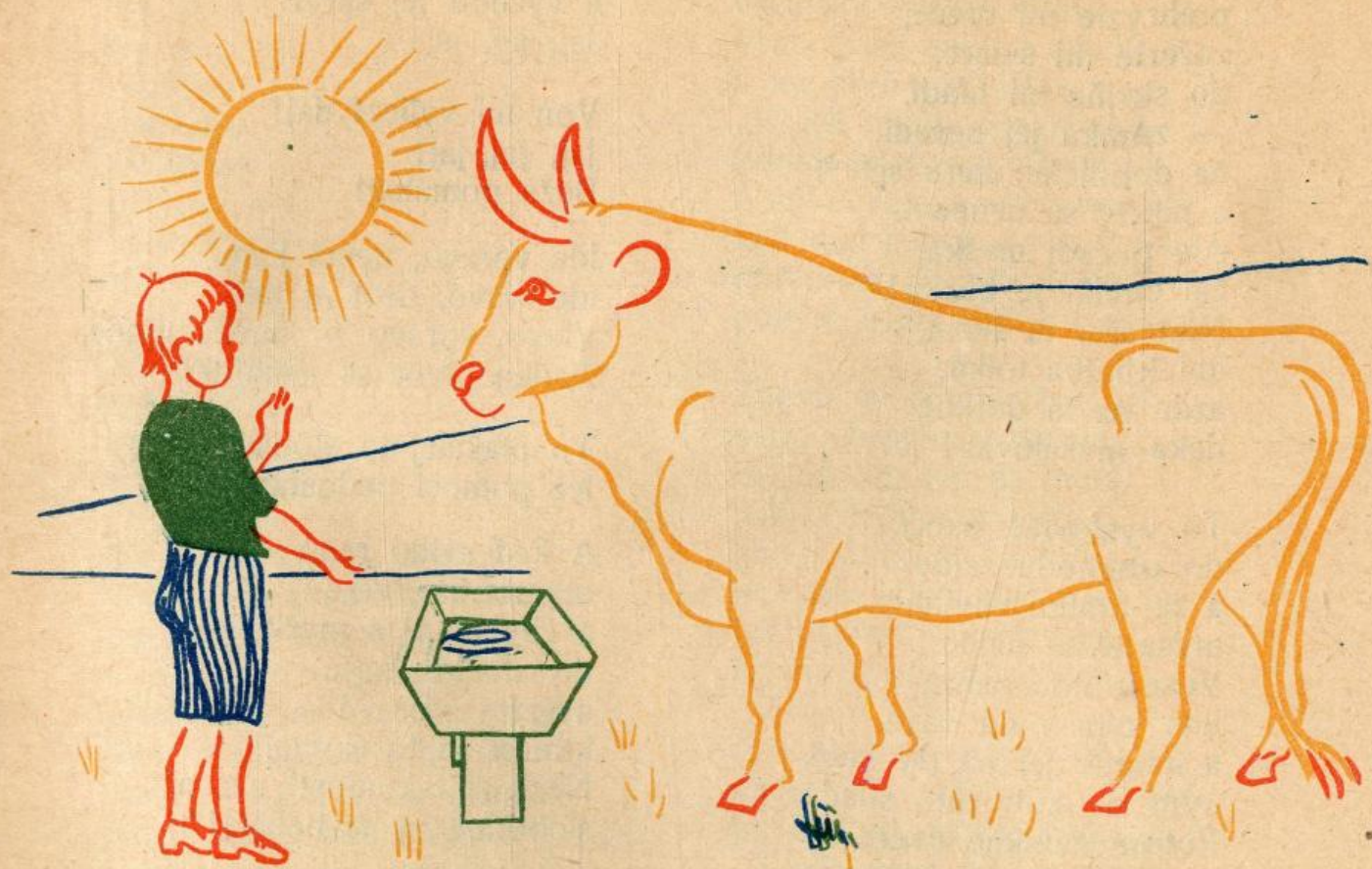

Napiže sa volku

Napiže sa volku vody,
veď ti ona nezaškodí!
Napiže sa, veď si smädný,
čistá voda — no len ver mi.
Pred chvíľou sa holub napil,
čo by si sa smädom trápil,
napil som sa i ja —
achacha!

Napiže sa volku, napi,
dobrá voda zide sa ti!
Od rána si stále oral,
neúnavne prácu konal.
Napiže sa,
najedzže sa,
bo nás ešte práca taká
zajtra čaká.

Zajtra sa včas zobudíme,
a prácu si porobíme,
preorieme zbytok role,
zasejeme naše pole.
Obaja sme usilovní,
obrobíme kraj úrodný,
bo vieme, že ten kto robí,
nebojí sa hladu zloby.

O myši

Chyžná sa dnes v hneve dusí, —
každý sa jej strániť musí!
Kričí, kára, vreští, pleští,
reč jej špatné veci veští:
„Či vidíš,
tá prekliata myš,
denne mi len škodu robí,
po dome si chodí!

No to je už strašné,
veru veľmi strašné!

Kde len zbadá dáku stravu,
už aj do nej pchá si hlavu,
stále chodí,
stále hladá,
z pečienky si
odštipuje
a klobásy
nešanuje.

Teraz v diere trčí,
hneď pokryvku strčí,
prehryzie mi vrece,
zožerie mi sviece,
do skrine mi hľadá,
— zámka jej nevadí,
na debničke dieru spraví
a nikdy sa neunaví.
Ale počkaj myška,
zlá chvíľa je blízka!
Nestrašia ťa slová,
ani kliatba toľká,
azda sa ťa dotkne
dáka myšalovka!“

To vysloviac, skočí,
do obchodu zajde
a za krátku chvíľu
myšalovku nájde.
Vesele ňou máva,
kus syra v ňu dáva
a úsmev jej na rty sadá,
kým do kúta túto skladá.
Potom zamkne dvere.

Myš si čupí v diere,
ale v toľkej miere
syr jej nozdry dráždi,
že je jak bez vlády.
Zpod fúzov sa smeje:
„Nech len vidím, kde je!“
Natrča si silne uši,
či ju niekto nevyrúši,
potom myslí: „Chcem, či nie?
Pravdaže chcem, čo by nie!“

Už je aj noc,
všetko drieme,
teraz nik ju nevystriehne.
Hlavu strčí
telo skrčí,
hneď sa prepchá
a zaskočí
až ku syru
v myšalovke
a toto má vôňu silnú,
len dróty obyčaj divnú,
bo sa otvor zatvoril
a východ jej skryl:
Jaj, jaj, jaj!

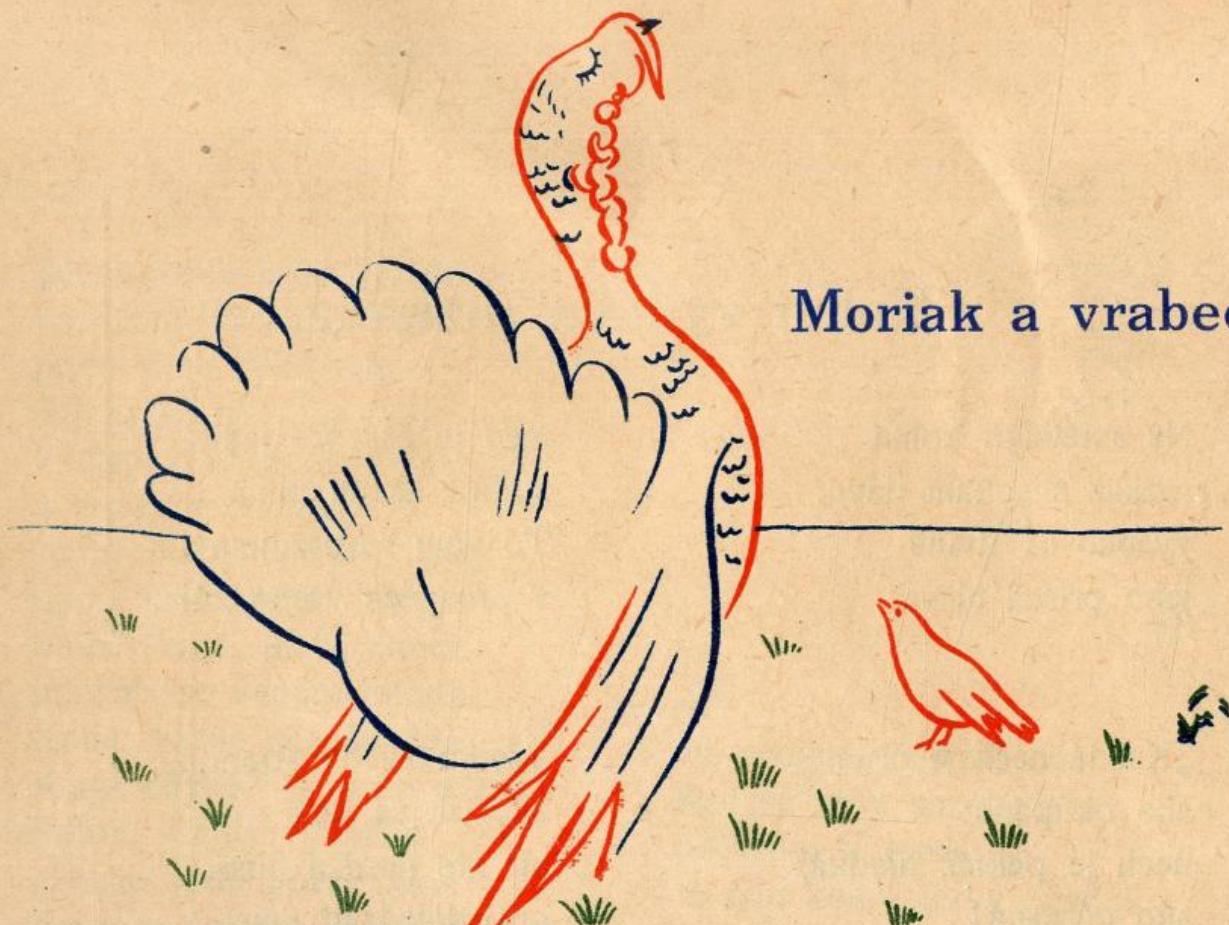
Von mi vyliezt' daj!
Jaj, jaj, jaj!
Bože pomáhaj!

Ide vpravo, nemá kam,
ide vľavo, drôt aj tam.
Vľavo, vpravo — mreža všade,
žiaden otvor sa nenájde!

Tu plakala, tu stonala,
lež pomoci nedostala.

A keď svitlo ráno —
otvorí sa dvere
a chyžná aj s myškou
myšalovku berie
a vraví jej: „Milá,
kde si sa to skryla?
Nech si lakomosť neznala,
slobodne by si behala!“

Moriak a vrabec

Dvorom moriak vykračuje,
perie chvostu rozširuje,
hlavu dvíha si na hrdle,
neustále vôkol dudle,
myslí: bože, či som krásny!
Stále robí výskot hlasný,
len sa šíri,
len sa duje,
neustále
nafukuje,
ale jedna
vec mu vadí:
že naň nikto,
ale nikto,
ani len nehľadí.
Aj psi, ktorí
prechádzajú,
naňho ani
neštekajú.

Iba jeden vrabec zlobný
postaví sa pred nim, drobný,
poskakuje, pospevuje
a takto s nim beseduje:
„Darmo sa ty, strýčko pýšiš,
stále dudleš, stále hneváš
nezjaviš nám to čo nemáš!
Krajší sokol ako straka,
krajšia páva od moriaka!“

Rozhnevá sa moriak blázon,
krv mu zfarbí hlavu razom,
väčšmi počne krídlom párat',
všelijaké hrozby tárat'.
Vrabec ten sa iba smeje
a na oheň olej leje:
„Krajší sokol, ako straka,
krajšia páva od moriaka!“
A náš chudák, moriak sprostý,
keď mal hnevu do sýtosti,
obrátil sa, vrabca nechal,
pokým tento v šťastí plesal.

Znovu dvorom vykračuje,
perie chvostu rozširuje,
len sa šíri, len sa merá,
len sa hrdí a pozerá,
hlavu dvíha si na hrdle,
neustále vôkol dudle —
lež naprázdno vyznieva,
bo ho každý vysmieva.

A ten výrok vrabca priamy
už je všetkým tvorom známy,
psi štekajú, vrana kráka:
„Krajša páva od moriaka!“

Kohút vydáva rozkazy

Na smetisku kohút
rozkaz sliepkam dáva,
vysoko sa dvíha
jeho prisna hlava:

Keď je čas pre jedlo,
stráňte sa mi pitia.
To vám rozkazujem
v prospech vášho žitia.

„Každá nech je čistá,
ako okúpaná;
nech je pekná, hladká,
ako očesaná!

Všetku zvađu stranou,
žite jak sa sluší —
nie ste predsa husi:
poriadok byť musí.

Ktorá nesie vajcia,
nech sa pekne skryje;
nemusí to vedieť
každý, kto tu žije.

Vždy sa držte pri mne —
pevná moja ruka:
a nech do susedov
žiadna nenakúka!

Tej, čo takto spraví,
chválu prisľubujem,
druhé však zle prejdu:
Ja sa nežartujem!“

Kohút

So smetiska kohút vzlietol,
iba jednu sliepku stretol,
preto silne vykrikuje,
ďaleko sa hlas mu čuje
a sliepky už prichádzajú
a do radu zastávajú.
Jedna skáče dol so stromu,
druhá beží zpoza domu,
tretia, štvrtá, piata, šiesta,
ponáhľa so svojho miesta.
Kohút vážne sliepky číta.
Ktorá chýbe? — to sa pýta.
Potom všetky vyvoláva
a k pochodu povel dáva.
Teraz je čas pre prechádzku
a nie stále čupieť v chládku.
Už aj malá čata tiahne,
ta kde múdry kohút vzhliadne.
Tiahly spolu cez dedinu,
spustily sa na dolinu,
z potoka si vodu vzaly
a v prachu sa okúpaly.
Potom počnú stravu hľadať,
zobat', hrabat' —.
Veru majú veľkú radosť,
keď pšenice nájdu zadosť.
Ešte väčšmi sa radujú,
keď aj jačmeň spozorujú
a kohút ho nejedáva,

ale svojim sliepkam dáva.
Keď sa zrna nazobaly,
pečienku si ujedaly,
to tam kohút červy zbadal,
podelil ich, porozdával,
vie on dobre, mimoriadne,
že to sliepkam dobre padne.
Vie on dobre, čo im treba,
preto hlcú aj bez chleba.
S tvári sa im zrači radosť,
nemajú už žiadnu starosť,
každá z nich je najedená —
prechádzka je zakončená.
Teraz kohút nazpät veľí,
či to chcely, či nechcely.
A keď znovu na dvor prišly,
do kurína všetky vošly.
Dobrá noc im kohút krika,
na smetisku kikiríka,
potom dvorom trochu kráča,
kým z kurína krik sa vznáša,
potom aj on ku nim zájde
a svoje si miesto nájde.
Sliepky spia už, tichosť všade,
neprechádza nikto tade,
kohút taktiež zadrieme,
lebo zajtra treba vstať,
treba ľudí zobúdzat
prv než svitne zora.

Blcha a mucha

Postretla sa blcha s muchou
a že k tomu času maly,
vysmievať sa podobraly.
Potichu sa pýta blcha:
„Nože počuj, pyšná mucha,
oči sú ti utešené,
lež prečo tak vypučené?“
Mucha mierne odpovedá:
„Keď chceš vedieť, počuj teda.
Vidíš jak som biedna, malá,
s ľuďmi som si dosť zahrála,
vyhúdam im vôkol ucha,
človek hlavou trasie, dúcha,
kričí, že ma zabiť načim,
ja odletím — hneď sa vrátim,
na tvári si miesto nájdem,
potom besne na ňu sadnem,
na vrch nosa, či na bradu
a on nevie dať si radu.
Besne kričí, zúri, hundre,
ja vyskočím — on sa udrie.
Na povalu potom náhlím,
na junáka potom hľadím,
smejem sa, že v hanbe zostal
a lekcii dobrú dostal.
Od smiechu čo slzy ženie,
oči sú mi vypučené.“

Potom mucha blche vraví:
„Ó, zrádnik ty popolavý:
rúcho ti je plné krásy,
len prečo tak hrbatá si?“
Tak pýta sa huncút mucha,
odpovedá malá blcha:
„Pravdu vravíš, moja milá,
odpoviem ti jak som žila.
Ja som drobná, ja som malá,
lež práca mi nie je malá,
nieto farchy, nieto kily,
čo nezvládzu moje sily.
Nieto trúda lenivého,
čo mu nejdem do živého.
Keď si chrápe o polnoci
a zavreté sú mu oči,
znenazdania k nemu skočím,
do rukáva jeho vkročím,
pod košeľu kráčam zticha,
počúvam jak mierne dýcha.
Keď pod neho takto stihnem,
vzopriem chrbát, hor ho zdvihnem.
Len si predstav: kde len stihnem,
celú stovku kíľ zodvihnem!
A keďže som taká malá,
hľa, takto som hrbec vzala!“

Ukloní sa mucha blche,
ukloní sa blcha muche;
„Vďaka veľká!“ — riekly obe
a odišly v dobrej shode.

Kohútov pohreb

Našli deti mŕtveho kohúta
a bolo im ľúto nad budičkom.
Nestrpely by ho psi rozniesli
a preto ho pochovajú pekne.

Hrob mu čierny už aj vykopaly
pod morušou, pri záhradných dverách,
vystrely ho na voziček malý:
Anka ťahá — traja sprevádzajú.

Nespievajú, iba tiško idú,
spomínajú na vlastnosti jeho,
na pamiatku každé dieťa vezme
z mŕtvych krídel pekné pierko jedno.

Stará babka

Roky byly mnohé,
i špatné, i těžké,
nakrývily chrbát
našej starej babke.

Predsa ľubi žarty,
veselosť, i piesne
a rozprávky pozná
či vážne, či smiešne.

Keď ju stretnú deti,
ruky jej bozkajú
a ona sa teší,
že ju rady majú.

Rozložia sa často,
pod košatým stromom
a rozprávky tečú,
o starom a novom.

Dáky pokoj padá
s koruny do chládka,
zahrňuje deti —
a starenu, babku.

Mamin rozmaznanec

Žije v našej dedine
Maco, veľký chlapec,
lež všetci ho volajú
mamin rozmaznanec.

Keď už deti hor' vstaly,
on si ešte leží,
keď mu vravia aby vstal,
ukrutne sa ježí.

Obliekanie po spaní
strašne zle mu padá
a aby sa umýval,
teplú vodu žiada.

Keď ho tlačí topánka,
on topánku trieska,
keď ho ruka zabolí
nehanebne vrieska.

Keď mu dajú jablko,
slivku chcel by prvo,
keď mu múčnik pripravia,
jedol by kolivo.

Keď sa trochu uškrabne
plače, vreští, behá:
„Jaoj, jaoj, pomáhaj,
hneď mi vyjdu črevá!“

Blato vždycky vynájde
a s týmto sa kalí,
keď ho matka vyhreší,
do blata sa zvalí.

Keď mu dajú omáčku,
on by ryby jedol
a brucho ho zabolí,
keď už tieto zjedol.

Preto nik ho nevolá:
Maco, veľký chlapec,
lež biedne a žalostne
mamin rozmaznanec!

Káčer a žaba

Akže času k tomu máte,
prečítajte báseň:
pri močiari, v hojnom blate,
káčer kázal kázeň.

Poslúchaly slovám žaby,
veľkú radosť maly,
slzy tisly sa im, sťa by,
od žiaľu plakaly.

Káčer velebil ctnosť mieru,
čo má všade vládnuť,
ako nikto nesmie, veru,
na nikoho siahnuť.

Každý, že má právo svoje
na slobodné žitie,
nebude sa vraždiť, to je
teraz celkom isté.

Svornosť, mier a láska vrelá,
blaženosť je pravá,
preto nech sa pravda celá
každému uznáva.

Všetky žaby sadly na zem,
slávnosť reč im vzala —
keď zakončil káčer kázeň,
udalosť sa stala.

Jedna žaba uverila
v to, čo káčer riekol,
bližšie k nemu pristúpila
a tento ju zjedol.

Poučenie, čo tu plyní,
každý má pamätať:
zlý svet pekne rečníť zvykne
a podliacky jednať.

Zajačia smrť

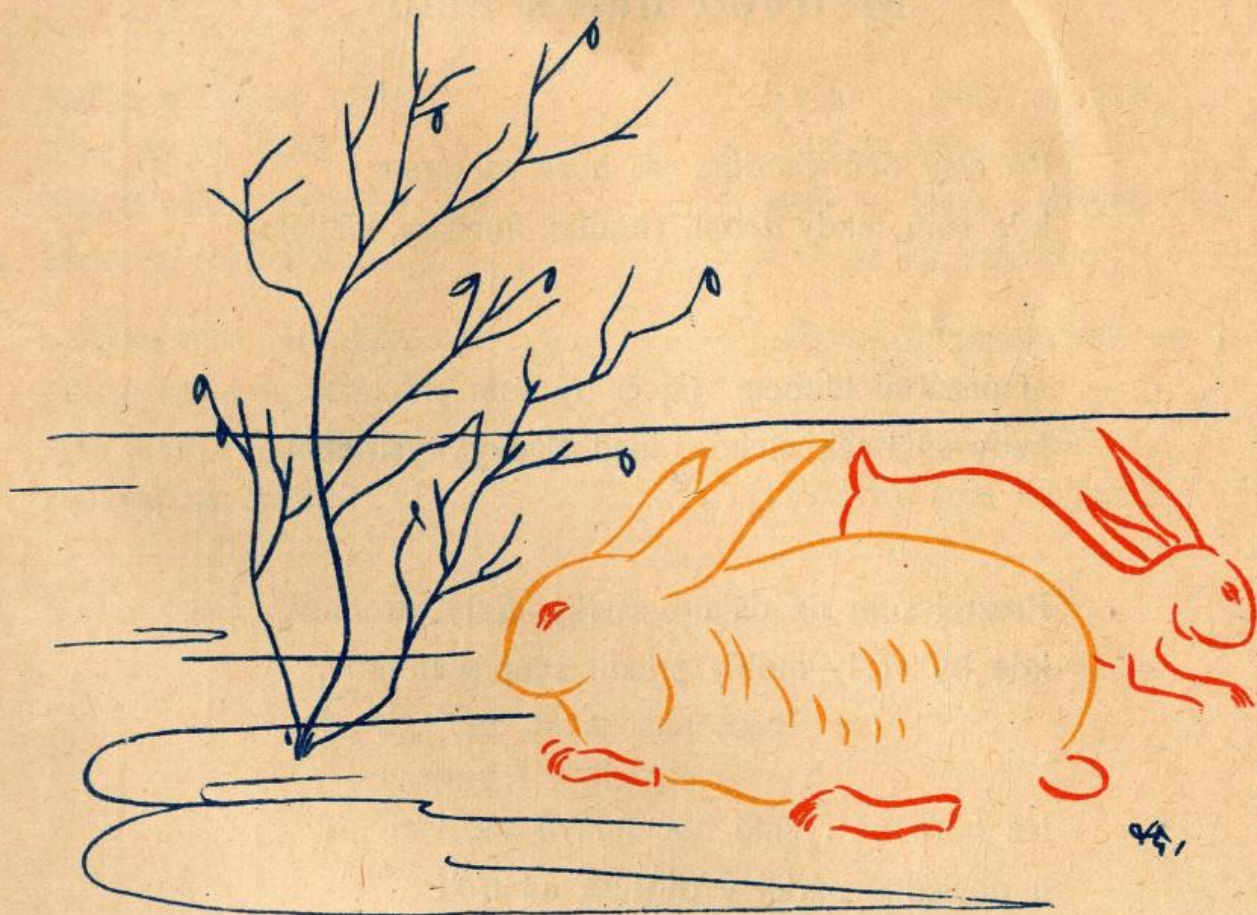
Hrdinovia padli
na bojovom poli,
vypustili dušu
v strašnom, krutom boji.

Lež kto padol slávne
za slobodu drahú,
ten mal aspoň vieru
a útechu blahú.

Hrdinovia padli,
nepriateľ ich zvládal,
bojazlivý zajko
na úteku strádal.

Hrdinovia žijú,
i padajú slávne,
guslárova pieseň
chráni mená dávne.

Zajac bežiac žije
a takto aj končí,
zabije ho lovec
a často aj honci.

Zajko z priekopy

Vyšiel zajko von z priekopy
spokojne si poskakuje,
za ním zajkov celá čata
veselô ho nasleduje.

Nad priekopou vyskakujú,
veselo sa prehadzujú,
na chrbát si často skáču,
za fúzy sa pri tom kváču.

Strkajú sa silne v behu,
váľajú sa v sypkom snehu,
pochybovať očiам dajú,
či sa bijú, či sa hrajú.

Poľovník sa starý díval,
vystreliť mu bolo ľúto,
lístok z bielej knihy vybral
a nakreslil chasu túto.

Zajko, zajko, ty z priekopy,
dnes si z toho šťastne vyšiel.
Poľovník dnes k vôli deťom
s prázdnu kapsou domov prišiel.

Medveď hľadá med

Po celý deň chodím, po hore sa táram,
kde som nikdy nebol, chodím, ňuchám, hľadám,

aj pazúrmi hrabem. Jaj či by som jedol,
keby som tak niekde, med sladký vystriehol!

Prezrel som už dávno všetky diery stromov,
kde by včely mohli zriadiť svoj si domov,

lež horu už rýchlo noc tmavá zachváti
a posledná nádej v duši sa mi tratí.

Čo je v tejto diere, nechže ešte zistím,
možno, že ho nájdem, kde ani nemyslím.

Dáka milá vôňa do nozdier ma bije,
možno práve tuto sladký med sa kryje!

Ešte tuto kuknem. Ale čo to? Stoj —
vyhrkly sa včely a to celý roj.

Zihadlá sa vbodly — silný jed z nich vyšiel, —
na takéto, medveď, sotva, že si myslel!

Líška a kačka

Kačka pláva po vode,
líška na ňu kuká,
keď to slabo pomáha
takto sa jej núka:

„Kačka milá, kačička,
podže ku mne sem,
sýta som a veselá,
zabávať sa chcem!“

Kačka z vody odpovie:
„Daj si pokoj, daj,
akže sa chceš zabávať,
sem sa ku mne maj!“

„Drahá moja kačička —
znova líška začne —
keby plávať vedela,
prišla by som vďačne.

To mi dosiaľ neznali
otec ani matka.“
„Lúto mi je, skutočne!“
zasmeje sa kačka.

Cigán chváli svojho koňa

Obzeráš si mojho koňa,
dobrý starý gazda?
Nevieš či je kôň, či vtáčik,
letáčik?

Strháj okuliare —
kupuj, bo ho nevidely
oči tvoje staré!

Čože ešte uvažuješ
a vlastnosti skusuješ?
Zbytočná ti starosť!
Z koňa, čo ti Cigán predá,
môžeš mať len radosť.

Také kone nechovajú
pre samého cára —
len Cigán, čo nevie chváliť —
to je pravda stará.

Nech naň hodí rýdze zlato,
kto sa jazdiť strojí,
aj potom o jeden dukát
viacej stojí.

Ak máš, vtedy je aj seno,
ovos, lebo slamu,
lež ak nemáš — on nepýta
a nežiada sa mu.
Neobzeraj jeho zuby,
preč od jeho huby —
ani ja som neobzeral,
lebo je to márne:
taký kôň nestarne.

— Čím ho dlhšie ženieš, kmotre,
stále väčšmi mladne,
no, povedz či ešte niekde
taký kôň sa nájde!

A čo, kmotre, spytuješ sa,
či preskočí tento potok —
potok, potok — aký potok?
Taký ešte nik nezočil,
ktorý môj kôň nepreskočil.
Preskočil ho krásnym štýlom,
ako čo by bol motýľom
a to pozdĺž a nie križom!

Jazdím na ňom aj bez sedla,
jak mi je po vôli,
na písmo sa neopytuj,
lebo ho to bolí.

Chodže kmotre, nežartuj sa
a o očiach nespytuj sa!
Tie sú síce pre pohádku:
vidí z predku, jak zo zadku,
vidí v noci, ako vo dne,
vidí vodne, ako v noci —
hľa, také má oči!

Aby som ti sdelil pravdu,
či má dáku vadu?
Veď ho zato aj predávam,
keď chceš vedieť pravdu,
lebo nemá vadu —
taký kôň je nie pre Cígu,
kúp ho, dám ti radu.

Akúže má rýchlosť v behu?
Niečo väčšiu, ako búrka.
Hneď uvidíš, sám posúdiš:
— Raz na ceste, až z Erdutu,
zazriem búrku krutú
a hoc lejak letel, spiechal,
môj sa tátoš neostiechal.
udrie hrom a on zaerdží,
podkova po dlažbe cvendží
a uháňa pred lejakom,
čo ho zlostným merá zrakom.
Môj kôň iba napred hľadí
a v behu mu nič nevadí.
Lejak strašný len sa leje,
už, už — a aj nás obleje!
Keď dobehli sme pod šiaťor,
hoci bolo strachu dosť,
môj tátoš bol celkom suchý,
iba čo mu zmokol
chvost.

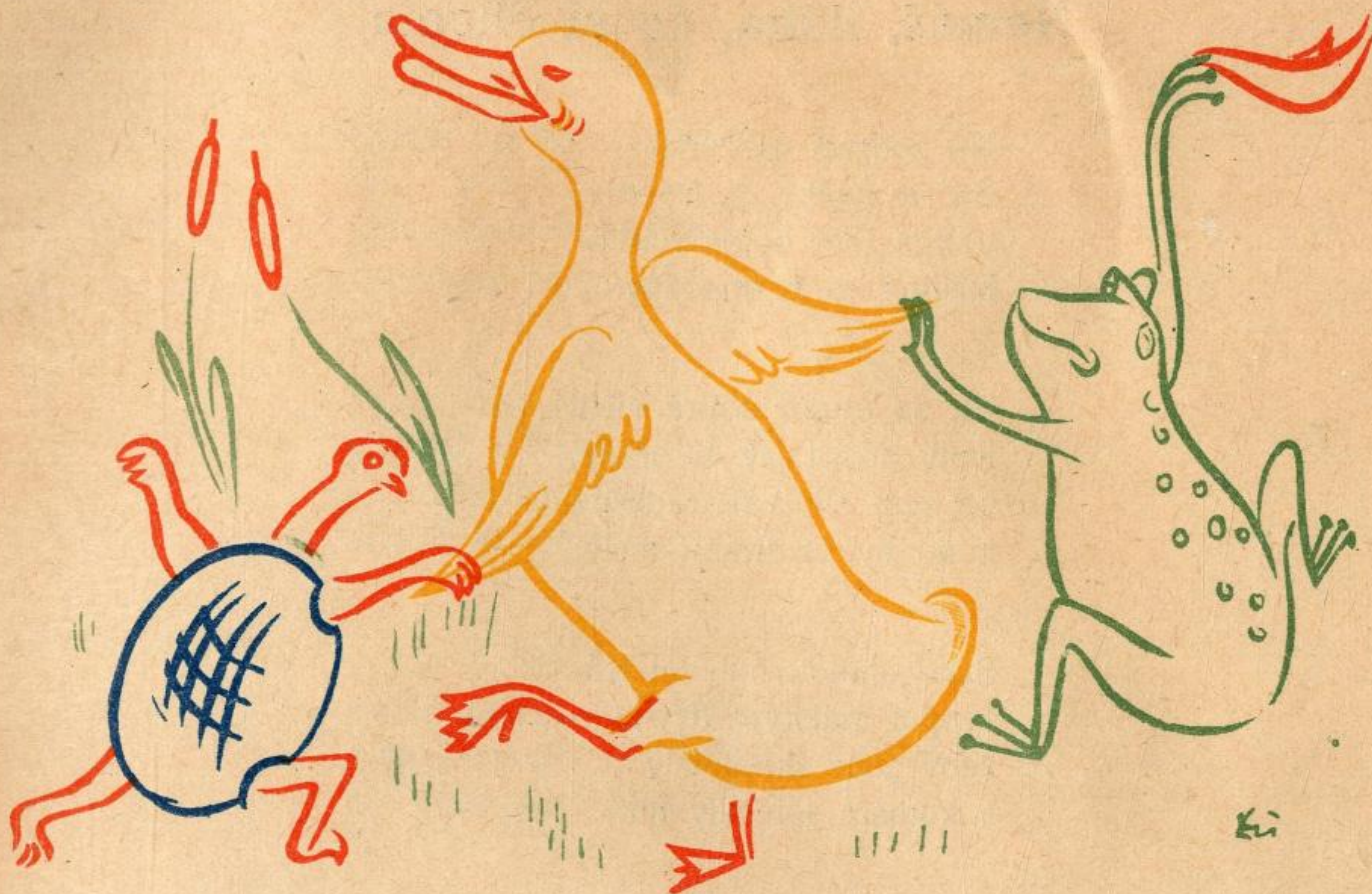
Tanec

Odkiaľsi sa gajdy čujú
a hus kričí: „Ijujú!
Pod sem kačka, hodujeme,
keď nám hrajú, tančiť chceme —
hádam aj mi niečo vieme!“

Kačka rýchla, jak v močiari,
stranou skočí,
ta zabočí
a už s husou vážne stúpa
a skáče si hopa-cupa.
Neviem, aký tanec je to,
zdá sa mi, že čardáš je to.
Škoda, že sú každej kačke
nohy krátke —
Nech sú krátke, nech, nech, nech.
Ozýva sa iba smiech.
Mnohé husi sem sa majú,
aj kačky sa ponáhľajú
a všetky len ijujú
vykračujú.
„Stojte kačky, netancujte,
do kola i nás zverbujte,
tanec na pár nie je na nič,
nech sa vlní celá pažiť,
nech sa cupká, nech sa kričí,
kým sa každá nezadychčí.“

Už je tuná družina,
všetka hydina.

Skákaly
a tančily
pokiaľ sily stačily.

Veselost' na močarisku

Blesk mesiaca blahý
močarisko obľial,
tvorom niesol život
a nežne ich objal,

rozľal sa nad vodou,
ako víno silné —
žaba riekla kačke:
„Nech sa veselíme!“

Tieto pekné slová
korytnačka čula
a s radosťou veľkou
ku tým dvom priľnula.

Za maličkú chvíľu
kolo sa už tiahne
a blaženosť veľká
na dušu im sadne.

Cez trstinu skáču
a výskajú hlasne;
v močarisku tomto
vesele je, krásne!

Kolo bolo vždycky
znakom bratskej shody, —
rozohrané srdce
samé nohy vodí!

A či jesto hudba?
Inštrumenty hučia.
Počujem ich aj ja —
to komáre bzúčia.

Tancujte, výskajte,
nikto vám nebráni,
veselosť lepšia je
jak plač so slzami.

Ja skutočne neviem,
či sa to tak stalo,
alebo sa vo sne
maliarovi zdalo.

Dost keď je sám obraz
veselý a sladký,
ako tančia žaby,
korytnačka, kačky.

Nemáš, líška, čo si chcela

Na pobreží močariska
dve si kačky dobre žily,
trstina tam hojná riasla,
húštiny sa rozmnožily.

Tu sa obom dobre viedlo,
maly pokoj jak si prialy,
bo sem nikto neprichádzal,
koho by sa strániť maly.

Slabý vánok ovieval ich
svojim mäkkým dychom tichým,
žaby stále škrekotaly
a komáre spievaly im.

Lietaly si kam len chcely,
vždycky spolu, nerozdvojne,
jedným slovom: žily skromne,
ale mierne a spokojne.

Nebol im čas nikdy dlhý,
rozprávať si mnoho maly,
v jeden deň sa zrazu takto
na vólačom pohádaly.

Jedna kačka druhej riekla:
„Ty si sprostá, mám ťa zadosť!“
Lenže ani druhá kačka
nemala z urážky radosť.

Rozšírily obé krídla,
zobák tu je, len sa schytíť.
To zbadala teta líška
a skríkla jej: „Len ju vybiť!“

Udriže ju, veď je slabšia,
prečo by ti nadávala,
udri, aby túto chvíľu
zadlho si pamätala!“

Prišla liška bližšie k miestu
pozerať sa tejto bitke
a v sebe si podle myslí:
ach, či sú mi hody blízke!

Lenže kačky múdre byly,
smierlive na seba vzhliadly
a pred svojho nepriateľa
iba tieto slová kládly:

„Trochu zle si počítala,
nenačím nám rady tvoje,
hoc sa trochu pohádame
my sme predsa vždycky svoje.

To čo bolo, už aj prešlo,
odpúšťame jedna druhej,
ty sprostejšie tvory hľadaj
a na nich si potom hovej!“

To vyriekne jedna kačka,
do vody sa rýchle hodi
a hneď za ňou i tá druhá
vo výške sa oslobodí.

Zostala tam liška smutná,
zamyslená, neveselá.
A názor je tejto básne:
Nemáš, liška, čo si chcela!

Líška a sliepka

Na ohradu sliepka
utrápená vzlietla,
zpod ohrady líška
spokojne jej riekla:

Akože sa máte
a kde sú vám malé?
„Ó, len sa netrápte,
tie sú skryté stále.“

Túžba horí vo mne,
len sa pozrieť na ne.
Veď, ktože ich dotkne?
— Však sa dobre známe!

„Práve preto, teta,
že sa dobre známe,
pred tebou sa vždycky
na pozore máme.“

Peter ako doktor

„Ach, dobrý deň, pán doktor,
zvala som vás sem,
bábka mi je nemocná,
bledá ako tieň.

Dajte ruku na jej tvár,
na jej čelo krásne,
ja som celá nešťastná,
vari sa jej zažne!“

Doktor ani nehne sa,
kým pulz bábkin skúma,
trochu hlavou potriasa,
takto nahlas dumá:

„Chripku veľkú dostala,
ale zomrieť nejde,
nesmiete ju bozkávať,
bo aj na vás prejde.
Hneď aj lieky predpišem,
dávajte jej riadne,
masírovať možno tiež,
keď horúčka spadne.
Limonádu spravte jej
nech pije po spaní,
jestli sa jej nežiada —
vypijem ju s vami.“

Malý Števo

Jedoval sa malý Števo,
že je taký malý,
vyšiel preto na stoličku
a výškou sa chváli.

„Chybujú mi ešte fúzy“,
myslel malý Števo,
načiernil si tvár pod nosom:
— „Už som strýčko Števo!“

Ach, závidel malý Števo
ľuďom roky staré,
nastokol si preto na nos
dáke okuliare

Bradu spravil si z konopí,
ktoré v dome mali,
vzal dedovu čiernu vestu,
by ho nepoznali.

Potom zvolal: „Úctu vzdajte,
vy, ktorí ste malí!“
A priatelia, pozrúc naňho,
iba ho vysmiali.

Zahanbil sa malý Števo,
smutný pohľad vrhá
a tu ho máš, starý dedo
s tela vestu stríha.

„Dolu Števo so stoličky,
zbláznil si sa vari?
Dolu bradu, okuliare,
ešte nie si starý!“

Všetko príde svojim časom,
vtedy pekne sluší,
čo je komu bohom dané,
tým sa pýšiť musí!“

Strašidlo

Milý bože, že to len byť môže?
Či to hrmí a či sa zem trasie,
či padajú zajačie úkryty,
keď behajú junáci dobití,
šírim krajom, kde sa behať môže?

Nebo tiché, aj zem sa netrasie,
lež tu ho máš, čudo nevidané,
zjavilo sa ráno na svitaní,
na svitaní, keď je roľa pustá,
keď si rastie zelená kapusta
— kto ho videl, ten sa strachom trasie.

Traf sa zajko (to ti je už v krvi)
strašné čudo, aj meno mu strašné,
strašidlom ho nazývajú ľudia.

Dve má nohy v zemi zakopané,
dve má ruky z dreva vytesané,
košela mu, samé handry staré,
ktoré našli niekde na povale,
hlava mu je hlavička kapusty
a na tejto klobúk z čiernej srsti.

Vietor dúcha, strašidlo sa chveje
a bojkovia myslia: Bože, zle je!

Dva zajace

„Čože sa ti zajko, bratku,
tak triasť treba?“

Ani neviem, snáď sa trasiem
vidiac teba.

„Či sa azda i ja trasiem?“

Ešte ako!

„Nože trochu tichšie hovor!“
rečie placho.

Pred sebou mám stále obraz
zlého chrta...

„Chrta vidíš? Ja tiež bratku,
vidím chrta.“

A takto ich prízrak dáky
stále plaší.

No pravdaže, veď zajačia
krv sa hlási.

Tma

Špatný dojem máva človek
keď zavládne tma:

jaj, či je to hrozná sila,
čo tá v sebe má!

Veru, že by bolo strašne,
nech to o nej platí,
lenže čím sa sviečka zažne,
hneď sa ona strati.

Deti vysmievaly capa

Robily si deti hravé
z capa žarty pravé:
„Cap bradatý,
cap chlpatý,
ale máš len bundu jasnú,
ako šaty krásnu!
Je to hodváb a či zamat?
Nebudeš nás hádam klaniať
za čo si ju kúpil?
Hneď, len čo si k nám pristúpil,
zbadaly sme, že ti sluší,
to sa priznať musí.
Lenže blamáž, tu ho máš —
kdeže ti je oldomáš?
Aby sme ti pravdu riekly,
uštípeme, vec to pravá,
nech ti bunda dlho trvá.
Hádam ňu len nešteklí!“
Nahnevaf sa cap len nedá
a takto im odpovedá:

„Moja bunda, moja vlna,
drahšia mi od milióna,
nešil mi ju nik na stroji
a predsa mi dobre stojí.
Nie som dlžen peniaz za ňu
a kto nechce hladieť na ňu
nech pozerá šaty svoje
a ja zasa rád mám moje.
Nepláta a neperie sa,
každý cap sa v takej zrodí
a po svete chodí
vždycky podľa módy.
V nej mi nie je nikdy zima,
zohreje ma, zachráni ma
od počasia špatného
a zachová zdravého.
Ale verte, to vám tvrdím,
ak ju niekto nemá za súcu —
tak ju nosím z trucu!“

Lastovičky a lastovičky

Stalo sa to v jeseň,
možno vám už riekli,
do teplejších krajov
lastovičky vzlietly.

Na ľahunkých krídlach
zdoláš diaľku celú.
Jedny išly priamo,
smerom k svojmu cieľu.

Iné nešly vážne,
neletely priamo,
vznášaly sa hore,
raz vpravo, raz vľavo.

Letely si hravo,
raz dolu, raz hore . . .
A takto sa dostaly
nad priestranné more.

Tu je chvíľa vážna,
ktorú tušiť mali.
Tie čo nešly priamo
už sa vyčerpaly.

Ochably im krídla,
po sile ni stopy
a jedna za druhou
vo vode sa topí.

Tie čo svoju silu
zachovaly celú
odletely ďalej
a prišli ku cieľu.

*

Beda ak nás sila
znenazdania zradí!
Šetrime si telo
kým sme ešte mladí!

Sad stromy

Kde len nájdeš miesto prázdne,
mladý stromček zasaď!
Stromy sú veľmi vďačné,
štedre zvyknú vracaf.

Za odmenu chládok dajú,
hojnosť plodov svojich,
do sýta nachovajú,
tiež aj bratov tvojich.

Počty

Usilovnosť — nadanie,
v počtoch väzi sklamanie.

Ľahšie skákať vesele,
šif si bábke košeľe,
schovávať sa po dvore,
lebo čupieť v komore,
ľahšie lietať po poli,
ako jaré sokoly,
suché hrozno preberať,
obrázky si prezerať,
na hrebeni vyhrávať,
rôzne žarty vystrájať —
všetko ľahšie, ako tie
ťažké počty prekliate.

Ale čo môž', keď sú ťažké,
každý znať by, nech sú ľahké.

Milka malá, nehnevaj sa,
lež do práce poberaj sa,
zakonč čo si započala,
aby si sa potom hrala
s chuťou veľkou
s malou Erkou
von za dvorom, po poľane,
kým večer nepadne.

Holubička moja

Holubička moja milá,
kde si sa mi pol dňa skryla?
Či si sama cez oblaky
lietala,
či si sa o schovávanky
ihrala?
Či ťa staré túžby jaly,
kde roľníci samä siali?
Nebola si v poľovačke,
dobré viem;
možno, že si s posedenia
prišla sem.
Alebo ťa vôľa vrahov
spútala
a či si sa na potoku
kúpala?
S kým si sa postretla?
Kam si mi ulietla?

— Holubička moja,
kde si pol dňa bola?

Ako by

Ako by to slušilo,
nech tak človek zrelý
vyprsí sa celý
a počne sa kolisať
na drevenom koni?

Ako by to slušilo,
nech tak starý dedko,
vypije si mliečko
a zavitý vo vankúši
na pohovke čuší?

Ako by to slušilo,
nech tak ako žiačka,
vyberie sa babka
a v škole si riadne
medzi deti sadne?

Ako by to slušilo?
Uhádnut' je veľmi ľahko.
Slušilo by asi takto,
jak Jurovi tieto hrubé
cigarety v hube!

Večer

Slnce prešlo svojou dráhou,
pohltit ho obzor žhavý,
večer padá s piesňou blahou
a bleskom hviezd, čo sa javí.

Ešte svieti tamtá strana,
ešte západ ohňom blčí,
jak ozvena velikána,
čo sa smrťou nezamlčí.

Fujaru si pastier berie,
na krídlach sa pieseň vznáša,
domov s poľa sedliak speje,
v ústrety mu dieťa kráča.

Blahé ticho venčí pole
a dedinku našu milú.
Večer blaží ľudské bôle
a navracia nazpät silu.

O B S A H

Bocian	5	Moriak a vrabec	35
Do hory	6	Kohút vydáva rozkazy	36
Jarná pieseň	7	Kohút	37
Dážď'	8	Blcha a mucha	38
Malý jazdec	9	Kohútov pohreb	39
Mača	10	Stará babka	40
Rozhovor s mačat'om	11	Mamin rozmaznanec	41
Vietor	12	Káčer a žaba	42
Hl'a, čo sme dožili	13	Zajačia smrť'	44
Jahňa	14	Zajko z priekopy	45
Rozbité vojsko	15	Medved' hľadá med	46
Veverica	16	Líška a kačka	47
Raňajky	17	Cigán chváli svojho koňa	48
Mačka a pes Bundáš	18	Tanec	50
Vrabec a mačka	20	Veselost' na močarisku	51
Útulné miesto	21	Nemáš, líška, čo ci chcela	52
Márko v nevoli	22	Líška a sliepka	54
Škorec	24	Peter ako doktor	55
Kačacia škola	25	Malý Števo	56
Slnce a vietor	26	Strašidlo	57
Anička záhradníčka	27	Dva zajace	58
Zimná pieseň	28	Tma	58
Na l'ade	29	Deti vysmievaly capa	59
Jazdec	30	Lastovičky a lastovičky	60
Čo vidím	30	Sad' stromy	61
Vrabec v zime	31	Počty	62
Bel'o	32	Holubička moja	63
Napiže sa volku	33	Ako by	64
O myši	34	Večer	66

JOVAN JOVANOVIĆ-ZMAJ

Dietky, kvietky, vtáčatka a rozličné zvieratká

Preložil: Ján Labáth

Ilustrácie a obálka od Boška Petrovića

Vydalo „Bratstvo-Jednota“ v Novom Sade ako 16. sväzok Detskej knižnice.

Vytlačila knihtlačiareň „Kultúra“ v Petrovci v 2000 výtlačkoch.

